

**KONSPEKT KATECHEZY (Paulina Skórnicka)**  
**Święty Brat Albert Chmielowski – miłość do bliźniego i Ojczyzny**

**I. Założenia edukacyjne**

**1. Cele katechetyczne – wymagania ogólne**

- Ukazanie życia i działalności św. Brata Alberta jako wzoru miłości do bliźniego i Ojczyzny.
- Kształtowanie postawy chrześcijańskiego zaangażowania w życie społeczne.

**2. Treści nauczania – wymagania szczegółowe**

**Wiedza:**

**Uczeń:**

- podaje podstawowe informacje z życia Adama Chmielowskiego;
- wymienia obszary działalności św. Brata Alberta;
- wskazuje motto, którym kierował się w życiu św. Brat Albert;
- podaje przykłady działalności na rzecz drugiego człowieka i Ojczyzny we współczesnym świecie.

**Umiejętności:**

**Uczeń:**

- opisuje, jakie czyny podejmowane przez Brata Alberta Chmielowskiego świadczą o jego miłości do Ojczyzny, Boga i bliźniego;
- omawia, na czym polega świętość Brata Alberta Chmielowskiego;
- wyjaśnia rolę Brata Alberta Chmielowskiego w historii narodu i Kościoła.

**Postawy:**

**Uczeń:**

- kształtuje w sobie otwartość na potrzeby innych;
- kształtuje w sobie postawę patriotyzmu;
- poszukuje obszarów i możliwości zaangażowania się w działalność dobroczynną.

**3. Korelacja z edukacją szkolną**

- Historia, język polski, geografia, wiedza o społeczeństwie, plastyka, informatyka.

#### **4. Metody, formy i techniki**

- Rozmowa kierowana; burza mózgów; analiza tekstu biblijnego; autorefleksja, praca z filmem; praca z prezentacją, test na uważność, analiza obrazu, praca z kartą pracy, praca w grupach.

#### **5. Środki dydaktyczne**

- Prezentacja multimedialna; Pismo Święte; teksty i obrazy do testu na uważność; film, komputer; projektor; tablica; głośniki, karty pracy dla uczniów, obraz „Ecce Homo”.

### **II. Przebieg katechezy**

#### **1. Modlitwa**

Na początku dzisiejszej lekcji wzbudźmy w swoich sercach intencje, które chcemy polecać Bogu (uczniowie mogą podać swoje intencje). Pomódlmy się, abyśmy zawsze byli wrażliwi na drugiego człowieka, abyśmy nie przechodzili obojętnie wobec tych, którzy cierpią i mieli odwagę śpieszyć im z pomocą *Pozdrowienie Anielskie*.

#### **2. Sytuacja egzystencjalna**

**FILM** przedstawiający eksperyment społeczny

<https://www.youtube.com/watch?v=MQcN5DtMT-0>

- W jaki sposób reagują ludzie na małą, ładnie ubraną dziewczynkę, która stoi sama w miejscu publicznym?
- W jaki sposób ludzie reagują na małą dziewczynkę, która jest brudna, zaniedbana?
- Dlaczego tak różne są postawy ludzi w tym eksperymencie?

Bardzo często oceniamy innych po wyglądzie. Dużo łatwiej pomaga się tym, którzy ładnie wyglądają, są zadbani, czysti, a tych którzy potrzebują pomocy niezauważany.

#### **3. Wiara i życie chrześcijan**

Pan Jezus uczy nas, abyśmy w drugim człowieku odnajdywali Jego samego i służąc innym, coraz bardziej przybliżali się do Boga.

#### **ODCZYTANIE I ANALIZA FRAGMENTU PISMA ŚWIĘTEGO (Mt 25,35-40)**

„«Bo byłem głodny, a daliście Mi jeść; byłem spragniony, a daliście Mi pić; byłem przybyszem, a przyjęliście Mnie; byłem nagi, a przyodzialiście Mnie; byłem chory, a odwiedziliście Mnie; byłem w więzieniu, a przyszliście do Mnie». Wówczas zapytają sprawiedliwi: «Panie, kiedy widzieliśmy Cię głodnym i nakarmiliśmy Ciebie? spragnionym i daliśmy Ci pić? Kiedy widzieliśmy Cię przybyszem i przyjęliśmy Cię? lub nagim

i przyodzialiśmy Cię? Kiedy widzieliśmy Cię chorym lub w więzieniu i przyszlismy do Ciebie?» A Król im odpowie: «Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili»”.

- Do czego zachęca nas Pan Jezus?
- Komu okazujemy miłość pomagając bliźnim?

To wezwanie Pana Jezusa do służby innym, śpieszenia im z pomocą w swoim życiu szczególnie wypełniał św. Brat Albert Chmielowski. Całym swoim życiem świadczył o wielkiej miłości do Boga, bliźniego i Ojczyzny. Na dzisiejszej lekcji poznamy bliżej jego życie i posługę miłosierdzia.

### **TEST NA UWAGAŃNOŚĆ – życiorys św. Brata Alberta.**

Uczniowie otrzymują kartki (po jednej lub po dwie – w zależności od ilości uczniów). Ich zadanie polega na zapoznaniu się z informacją zapisaną na kartce i wykonaniu zadania. Konieczne jest uważne słuchanie i obserwowanie tego, co się dzieje (załącznik nr 1.)

### **PRACA Z PREZENTACJĄ**

#### **SLAJD 2.**

Święty Brat Albert odznaczał się szczególną miłością do Ojczyzny.

- W jakich czasach żył?
- W jaki sposób jego miłość do Ojczyzny się przejawiała?

Mały Adam miłość do Ojczyzny wyniósł z domu rodzinnego. To był czas zaborów. Przez rok chodził do szkoły kadetów w Petersburgu. Tam zwrócił na niego uwagę car Aleksander II odznaczył go odznaczeniem wojskowym. Po powrocie do domu mama się tym zmartwiła i zabrała go z tej szkoły, ponieważ bała się, że ulegnie wpływom rosyjskim i utraci polskość. Mając 17 lat wstąpił wraz z kolegami z Instytutu Rolniczo Leśnego w Puławach w szeregi oddziału powstańczego. Niestety w bitwie pod Melchovem został ciężko ranny, stracił nogę i dostał się do niewoli rosyjskiej.

#### **SLAJD 3.**

Zaczął poszukiwać nowego ideału życia czego wyrazem stało się jego malarstwo. Oparte początkowo na motywach świeckich stopniowo zaczęło czerpać inspirację z tematów religijnych. Malując, często zadawał sobie pytanie: „Czy służąc sztuce, Bogu też służyć można?”. Z czasem porzucił karierę i oddał się służbie ubogim. Kiedy brata Alberta zapytali raz koledzy malarze czy jest szczęśliwy odpowiedział: Rozdałem w tym roku 20 tys. bochenków chleba, 12 tys. porcji kaszy, daję nocami dach nad głową setkom tych, którzy go nie mają. Niech ci bracie, to służy za odpowiedź”. Sprzedawał obrazy,

aby wspierać głodujących i bezdomnych. Zakładał domy dla sierot, kalek, starców i nieuleczalnie chorych.

#### SLAJD 4-5.

Jego najśłynniejszy obraz to „Ecce Homo”.

- Kogo przedstawia ten obraz?
- W jaki sposób Chrystus jest ukazany na tym obrazie?

Ten obraz Adam Chmielowski malował wiele lat, ponieważ pracy nad nim towarzyszyła głęboka refleksja i modlitwa. Praca nad tym obrazem kształtowała jego miłość do Boga i drugiego człowieka. Widział umęczoną twarz Chrystusa w ludziach ubogich, chorych, bezdomnych, samotnych, odepchniętych przez innych.

#### SLAJD 6.

Zetknął się z bezdomnymi w ogrzewalniach w Krakowie. Trudno jest porównywać dzisiejszy Kraków z tym z przełomu XIX i XX w. Obok historycznych siedzib rodzin arystokratycznych powiększało się grono najuboższych. Najbardziej zaniedbaną dzielnicą Krakowa był Kazimierz. Tutaj gnieździła się największa biedota. Prezydent miasta zorganizował ogrzewalnię miejską męską i żeńską. Ogrzewalnia dla mężczyzn była zniszczoną budowlą bez ogrodzenia, w której wnętrzu była wielka zaniedbana sala bez odłogi, pełna śmieci, błota, brudu i robactwa. Tam przebywało stłoczonych ok. 200 osób różnego wieku, zdrowi i chorzy, uczciwi i złodzieje. Jeszcze gorsze warunki panowały w ogrzewalni dla kobiet. Do drzwi tych strasznych domów w 1885 r. zapukał brat Albert. Wybiera się na spacer, żeby zajrzeć do ogrzewalni miejskiej. Wyszli przerażeni i miał powiedzieć: ja ich tak nie zostawię. W miarę możliwości zaczął organizować pomoc dla dzieci ulicy (tzw. antków krakowskich), których nędza wyrzuciła na ulicę, a ulica kształciła na złodziei i przestępców. Zaczęło dojrzewać w nim przekonanie, że chcąc pomóc ludziom musi stać się jednym z nich. Poprosił o powierzenie mu opieki nad ogrzewalniami. Pomimo jednej nogi, dużo podróżował, Zakładał nowe domy i przytuliska, sierocińce dla dzieci i młodzieży, domy dla starców i ludzi nieuleczalnie chorych oraz kuchnie ludowe. Organizował specjalne oddziały dla dzieci, gdzie uczono ich czytać i pisać, a także katechizmu. W zakładach prowadzono bibliotekę oraz orkiestrę i teatr. Dla dzieci organizowano kolonie letnie. Ponadto organizował pracę dla swoich podopiecznych. Kazał przyjmować wszystkich ubogich, nigdy nie wypytywał co to za jeden.

Zafascynowany św. Franciszkiem z Asyżu, 25 sierpnia 1887 r. wstąpił do Trzeciego Zakonu i przyjął imię brat Albert. Dokładnie rok później złożył śluby zakonne, dając początek Zgromadzeniu Braci Posługujących Ubogim czyli Braci Albertynów. A w 1891 r. założył Zgromadzenie Sióstr Posługujących Ubogim, czyli Sióstr Albertynek.

#### SLAJD 7-8.

Dewizą swojego życia uczynił następujące słowa: „Powinno się być dobrym jak chleb; powinno się być jak chleb, który leży na stole, z którego każdy może kęs dla siebie ukroić i nakarmić się, jeśli jest głodny”.

- Uczniowie wpisują te słowa na kartach pracy (załącznik nr 2).

#### **4. Zastosowanie życiowe**

SLAJD 9.

Na obrazie Leona Wyczółkowskiego przedstawiającym św. Brata Alberta lewa ręka jest niedokończona. Jest to wezwanie dla każdego patrzącego, by ją domalował własnymi czynami miłosierdzia.

Uczniowie pracują w grupach czteroosobowych. Każda grupa otrzymuje kartkę z rysunkiem chleba (załącznik nr 3). Zadaniem uczniów jest zastanowić się:

- W jaki sposób we współczesnym świecie możemy stawać się chlebem dla innych.
  - W jaki sposób możemy okazywać naszą miłość drugiemu człowiekowi i Ojczyźnie.
- Pomysły zapisują we wnętrzu chleba.

#### **5. Podsumowanie treści**

Św. Brat Albert to patron czynnej miłości bliźniego oraz wzór patriotyzmu. Całe jego życie było podporządkowane słowom Chrystusa „wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili”.

#### **6. Modlitwa**

Święty Bracie Albercie, Ojcze ubogich i bezdomnych, dopomóż nam dostrzegać w każdym człowieku Chrystusa i służyć mu miłosiernym czynem. Amen.

**Załącznik nr 1.**

**START**

Kiedy usłyszysz zaczynamy,  
weź z biurka obraz św. Brata Alberta i umieść na tablicy.

Kiedy zobaczysz, że ktoś umieścił na tablicy obraz św. Brata Alberta,  
wstań i powiedz: To Adam Chmielowski – święty Brat Albert.

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: To Adam Chmielowski – święty Brat Albert,  
wstań i powiedz: Adam Chmielowski urodził się 20 sierpnia 1845 r. w Igołomi,  
**koło Krakowa.**

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: Adam Chmielowski urodził się 20 sierpnia  
1845 r. w Igołomi, koło Krakowa, wstań i powiedz: Był najstarszym z czwórki dzieci  
**Wojciecha i Józefy Chmielowskich.**

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: Był najstarszym z czwórki dzieci Wojciecha  
i Józefy Chmielowskich, wstań i powiedz: Kiedy miał zaledwie 8 lat zmarł jego tata,  
**a w wieku 14 lat stracił również mamę. Po śmierci rodziców Adamem i jego**  
**rodzeństwem zajęła się siostra ojca – Petronela, którą Adam bardzo kochał.**

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: Kiedy miał zaledwie 8 lat zmarł jego tata,  
a w wieku 14 lat stracił również mamę. Po śmierci rodziców Adamem i jego  
rodzeństwem zajęła się siostra ojca – Petronela, którą Adam bardzo kochał,  
weź z biurka obraz przedstawiający Powstanie Styczniowe i umieść na tablicy.

Kiedy zobaczysz, że ktoś umieścił na tablicy obraz przedstawiający Powstanie  
Styczniowe, wstań i powiedz: Jako siedemnastoletni chłopak dołączył do Powstania  
**Styczniowego i walczył o odrodzenie Polski.**

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: Jako siedemnastoletni chłopak dołączył do  
Powstania Styczniowego i walczył o odrodzenie Polski, wstań i powiedz: Niestety  
**w bitwie pod Melchovem został ciężko ranny, stracił nogę i dostał się**  
**do niewoli rosyjskiej.**

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: Niestety w bitwie pod Melchowem został ciężko ranny, stracił nogę oraz dostał się do niewoli rosyjskiej, wstań i zapytaj:  
**Jak on to wszystko znosił?**

Kiedy usłyszysz, że ktoś zapytał: Jak on to wszystko znosił?, wstań i powiedz:  
**W walce odznaczał się odwagą, a wszelkie trudności znosił bardzo mężnie.  
Z więzienia został zwolniony dzięki interwencji rodziny.**

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: W walce odznaczał się odwagą, a wszelkie trudności znosił bardzo mężnie. Z więzienia został zwolniony dzięki interwencji rodziny, wstań i powiedz: **Nie wiem, czy wiecie, ale Adam Chmielowski był także wybitnym malarzem. Ukończył Akademię Sztuk Pięknych w Monachium.**

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: Nie wiem, czy wiecie, ale Adam Chmielowski był także wybitnym malarzem. Ukończył Akademię Sztuk Pięknych w Monachium, weź z biurka obraz Chrystusa i umieść go na tablicy.

Kiedy zobaczysz, że ktoś umieścił na tablicy obraz Chrystusa, wstań i powiedz: „**Ecce Homo**” – to jego najslynniejszy obraz. Malował go wiele lat, ponieważ pracy nad obrazem towarzyszyła głęboka refleksja i modlitwa.

Kiedy usłyszysz: „**Ecce Homo**” – to jego najslynniejszy obraz. Malował go wiele lat, ponieważ pracy nad obrazem towarzyszyła głęboka refleksja i modlitwa, wstań i powiedz: **Adam Chmielowski widział umęczoną twarz Chrystusa w ludziach ubogich, chorych, bezdomnych, odepchniętych przez innych.**

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: Adam Chmielowski widział umęczoną twarz Chrystusa w ludziach ubogich, chorych, bezdomnych, odepchniętych przez innych, wstań i powiedz: **Poznał warunki życia ludzi z ogrzewalni miejskich Krakowa. Zrezygnował z kariery i sam tam zamieszkał, aby pomagać najbiedniejszym w dźwiganiu się z nędzy materialnej i moralnej.**

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: Poznał warunki życia ludzi z ogrzewalni miejskich Krakowa. Zrezygnował z kariery i sam tam zamieszkał, aby pomagać najbiedniejszym w dźwiganiu się z nędzy materialnej i moralnej, wstań i powiedz: **Zafascynowany św. Franciszkiem z Asyżu, 25 sierpnia 1887 r. wstąpił do Trzeciego Zakonu i przyjął imię brat Albert.**

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: Zafascynowany św. Franciszkiem z Asyżu, 25 sierpnia 1887 r. wstąpił do Trzeciego Zakonu i przyjął imię brat Albert, wstań i powiedz: dokładnie rok później złożył śluby zakonne, dając początek Zgromadzeniu Braci Posługujących Ubogim czyli Braci Albertynów.

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: Dokładnie rok później złożył śluby zakonne, dając początek Zgromadzeniu Braci Posługujących Ubogim czyli Braci Albertynów, wstań i powiedz: A w 1891 r. założył Zgromadzenie Sióstr Posługujących Ubogim, czyli Sióstr Albertynek.

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: A w 1891 r. założył Zgromadzenie Sióstr Posługujących Ubogim, czyli Sióstr Albertynek, wstań i powiedz: Brat Albert oddał się całkowicie na służbę potrzebującym zakładał nowe domy i przytuliska, sierocińce dla dzieci i młodzieży, domy dla starców i ludzi nieuleczalnie chorych oraz kuchnie ludowe.

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: Brat Albert oddał się całkowicie na służbę potrzebującym zakładał nowe domy i przytuliska, sierocińce dla dzieci i młodzieży, domy dla starców i ludzi nieuleczalnie chorych oraz kuchnie ludowe, wstań i powiedz: Zmarł w opinii świętości w Boże Narodzenie w 1916 roku, w krakowskim przytulisku.

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: zmarł w opinii świętości w Boże Narodzenie w 1916 roku, w krakowskim przytulisku, wstań i powiedz: papież Jan Paweł II ogłosił go błogosławionym w 1983 roku, a 6 lat później świętym.

Kiedy usłyszysz, że ktoś powiedział: papież Jan Paweł II ogłosił go błogosławionym w 1983 roku, a 6 lat później świętym, wstań i powiedz: Mamy wspaniałego świętego, od którego możemy uczyć się miłości do Boga, bliźniego i Ojczyzny.

KONIEC ☺

## Święty Brat Albert Chmielowski – miłość do bliźniego i Ojczyzny

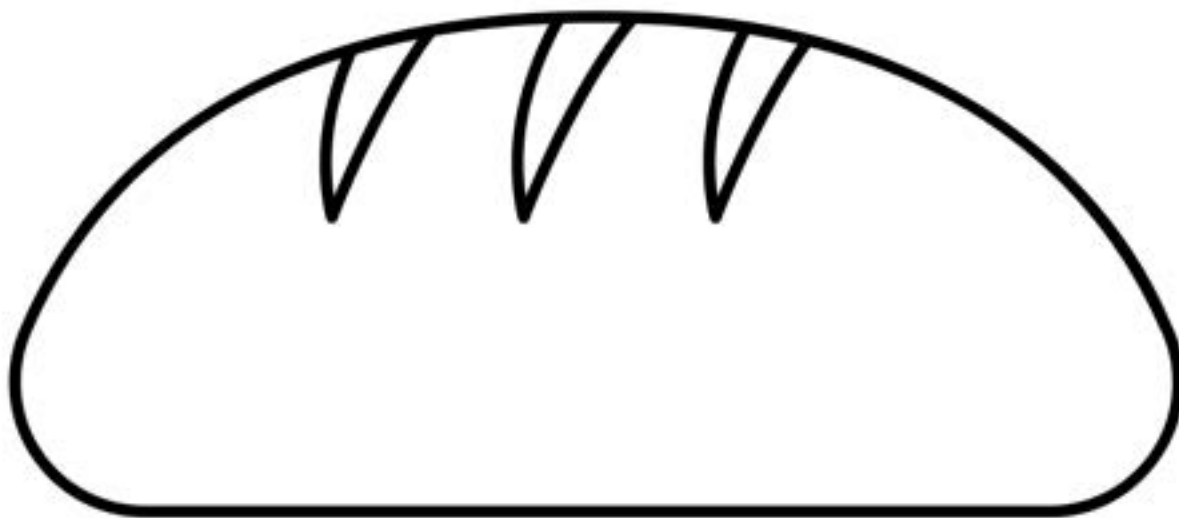


- Adam Chmielowski urodził się 20 sierpnia 1845 r. w Igołomi, koło Krakowa.
- Jako siedemnastoletni chłopak dołączył do Powstania Styczniowego i walczył o odrodzenie Polski.
- Adam Chmielowski był także wybitnym malarzem. Ukończył Akademię Sztuk Pięknych w Monachium.
- „Ecce Homo” – to jego najsłynniejszy obraz.
- Poznał warunki życia ludzi z ogrzewalni miejskich Krakowa. Zrezygnował z kariery i sam tam zamieszkał, aby pomagać najbiedniejszym w dźwiganiu się z nędzy materialnej i moralnej.
- Zafascynowany św. Franciszkiem z Asyżu, 25 sierpnia 1887 r. wstąpił do Trzeciego Zakonu i przyjął imię brat Albert.
- 25 sierpnia 1888 r. złożył śluby zakonne, dając początek Zgromadzeniu Braci Posługujących Ubogim czyli Braci Albertynów.
- W 1891 r. założył Zgromadzenie Sióstr Posługujących Ubogim, czyli Sióstr Albertynek.
- Zmarł w opinii świętości w Boże Narodzenie w 1916 roku, w krakowskim przytulisku.
- Papież Jan Paweł II ogłosił go błogosławionym w 1983 r., a w 1989 r. świętym.

**Dewiza, którą kierował się św. Brat Albert:**

|  |
|--|
|  |
|  |
|  |
|  |
|  |

### Załącznik nr 3.



### Bibliografia:

- Panuś K., *Dostrzegaj w nędzarzu piękno Bożego obrazu. Święty Brat Albert (1845-1916)*, w: *Dziedzictwo Miłosierdzia. Niezbędnik olimpijczyka, czyli zestaw lektur do XXI edycji Olimpiady Teologii Katolickiej*, red. T. Panuś, Kraków 2010, s. 178-200.
- Telewizja Misericordia, *Skarby Kościoła 17 czerwca | św. Brat Albert*, [on-line], [https://www.youtube.com/watch?v=O611\\_uDH1RU](https://www.youtube.com/watch?v=O611_uDH1RU).
- Instytut Dialogu JP2, *Skoro jest chlebem i my bądźmy chlebem*, [on-line], [https://www.youtube.com/watch?v=6dimD\\_O-Dlk](https://www.youtube.com/watch?v=6dimD_O-Dlk)